

Forhold, hvori det er meget heldigt for en Stat, saavel en mindre som en større, at staae paa en venstabelig Fod til andre Stater. Der er vel Mange, som mene, at man derved kan være ligegyldig, men det hjælper ikke at sætte sig paa den høie Hest, som om vi kunde være aldeles ligegyldige ved Forholdet til andre Stater; det sees, at selv de største Stater, England, Frankrig, Rusland, ideligen efterlade eller foretage Noget, som de ellers ikke vilde have efterladt eller foretaget, for at vedligeholde et godt Forhold til andre Stater. Man har derfor ogsaa, og navnlig i Frankrig under Julregjeringen hørt Klager føres over, at et Ministerium, Regjeringen, lod sig lede af fremmed Politik, at det var mere et engelsk end et fransk Ministerium, ligesom man ogsaa, om just ikke paa saa stærk en Maade, har hørt noget lignende nævne i England. Men Enhver, som kender Noget til Staternes Forhold, veed, hvor saare vigtigt det ved mange Leiligheder er at bevare et godt Forhold til de europæiske Lande. Jeg kunde nævne Forhold, med Hensyn til hvilke det netop kunde være særdeles vigtigt for os, og, uagtet det er en kilden Sag, at indlade sig derpaa, vil jeg dog nævne Sundtolden som et saadant Forhold, hvori det virkelig er godt og har i forbigangne Tider vist sig gavnligt, at Magterne og i Særdeleshed Regenterne være vel stemte mod Danmark.

Naar det er blevet udtalt, at der skulde gaae en holsteen-gottorpff-augustenborgff Politik gjennem det Kongelige Budskab, da finder jeg dertil ikke mindste Spor. Jeg veed vel, at man blot behøver at nævne disse Ord, for at gjøre Virkning, men for dem, som ville overveie Tingene, som de virkelig ere, maa det være klart, at der netop ikke gives nogen bedre Maade, hvorpaa vi kunne væge os mod de Fæter, som denne Exaltation, som man kalder Slesvigholsteinisme, har fremkaldt, end ved at gaae ind paa dette Budskab; thi derved ville alle Fordringer paa en anden Arvemaade i Slesvig end i Danmark, ja selv i Holsteen end i Danmark, være hævede, ligesom alle Fordringer paa en særlig constitutionel Forbindelse mellem de to Hertugdømmer paa en mere gennemgribende Maade blive undertrykkede ved Høi-statsordningen, naar denne paa henstgts-

mæssig Maade bliver gennemført. Jeg troer, at det er meget vigtigt, at man, inden man stemmer i denne Sag, tænker sig de Fæter og Uleiligheder, man udsætter sig for ved at nægte denne Sags Gjennemførelse. — Der er af en æret Folkethingsmand brugt Udtryk, som om han meente, at saadanne Betragtninger ikke kunde indbefattes under de egentlige Samvittighedshensyn, der dog vistnok ere de, som bør ligge Enhver især meest paa Hjerte. Men jeg maa vel have misforstaaet ham; thi det forekommer mig, at det Hensyn, der i Særdeleshed frembyder sig for Samvittigheden og det, som denne allermeest maa respectere, er Betragtningen af de Følger, det kan have for vort Fædreland, at gaae ind paa den foreliggende Sag eller slyde den bort. Derfor her nu var Spørgsmaal om at gaae ind paa noget i og for sig Uretfærdigt, ja, saa vilde vor Samvittighed oprøre sig derimod, selv om vi troede, at det kunde være gavnligt; men det er her aldeles ikke Tale om. Det er jo erkjendt, endog af dem, som stærkest have modsat sig den heromhandlede Forandring, at det er ganske i sin Orden, at der kan skee Forandring i Arvesølgen; selv den første Fraction af det i Sagen nedsatte Udvalg har jo erkjendt, at det i og for sig ikke blot kunde gaae an at gjøre Forandring deri, men at det muligt i Tiden kunde blive endog nødvendigt. Man mener kun, at Tiden dertil endnu ikke er kommen, men at man maa lade det beroe dermed, indtil Fællesforsamlingen er bragt istand. Men jeg troer, at det er umuligt at bringe nogen Fællesforsamling istand, saalange denne Sag ikke er ordnet. Man udsætter dens Ordning for den allerførste Fære, hvis den skulde blive Gjenstand for Forhandling i en Fællesforsamling; thi da maatte de øvrige Statsdeles Beslutning ligesaa fuldt komme i Betragtning som den danske, og det vilde da for en stor Deel komme til at beroe paa dem, om de vilde bevare deres Forhold til Danmark eller ikke. Jeg troer, man har Grund til at være bange for, at Sagen blev afgjort paa den Maade. — Danmark er nu, uagtet de ulykkelige Begivenheder, som ere foregaaede, kommet i den lykkelige Stilling, at have fuld Raadighed med Hensyn til den tilbudne Arveordnings-